

conturării cât mai sugesive a personajului central, Chirița, dezvăluind resorturile lui sociale și oferind cât mai multe elemente pentru ca spectatorul să ajungă cu ușurință la generalizări. Interpretii au fost lăsați să aibă aerul că joacă și se joacă cu personajele, aducând acolo unde trebuiau (și atât cât trebuiau) ușoare accente de parodie. În ce privește cuplele, au fost lucrate cu conștiințiozitate și interpretate mai mult decât corect. Decorurile semnate de Sergiu Singer s-au acordat perfect cu concepția regizorală.

Din excelenta trupă de care dispune Teatrul Tineretului, regizoarea și-a putut alcătui fără efort o distribuție adecvată.

Arcadie Donos a desenat înfățișarea Chiriței, ale cărei grații zaharosite le-a mimat cu ușoară ostentație, subliniind incisiv amestecul de prostie și înfumurare al personajului, pornirile erotice întârziate, împletite cu visurile de mărire. În ansamblu, se poate spune că Arcadie Donos s-a descurcat cu abilitate în acest prim rol de mare întindere și de tradiție în care îl vedem și care pune serioase probleme de tehnică actoricească. Interpretarea sa ni s-a părut mai reușită în actul II, când a dat o mare sugestivitate voluptăților pe care i le aduce isprăvnicia lui Bîrzoii, și pe care le soarbe molcom, odată cu cafeaua și aroma țigărilor pe care le puflăie fandosit.

Într-o compoziție lucrată cu inteligența și finețea cu care-și construiește în genere rolurile, Tudorel Popa a dat cu expresivitate viață scenică

profesorului Șarl. Renunțând să pună accentul pe pitorescul facil al limbajului stîlcit pe care-l folosește personajul, actorul a devenit — într-un fel — un comentator al acțiunilor Chiriței și odraslei sale.

Sub aripa ocrotitoare de cloșcă a Chirițoaiei, răzgîiatul netot Guliță, predecesor al lui Goe, a apărut, în interpretarea lui Marin Moraru, ca un pui pipernicit la trup și mai ales la minte, cu o mină veșnic plîngăreată și nătîngă. Magda Popovici, ingenuă cu reale calități, a știut să schițeze candoarea Luluței, pe care a înzestrat-o cu un farmec simplu, fără prețiozități, și nu fără o umbră de ironie. Florin Vasiliu, cu mișcări și gesturi pe care le execută cu agilitatea și precizia unui balerin, a impus atenției personajul Leonaș, ale cărui peripeții amoroase le-a privit ca pe un pretext pentru denunțarea moralei Bîrzoienilor.

De pe o poziție actuală a fost conceput și Ion (Alexandru Lungu), care apare nu ca un servitor ce încercă treburile stăpînilor din lipsă de istețime, ci cu bună știință, pentru a-și ride de ei.

Mai puțin izbutit, în concepție, a fost personajul Bîrzoii (Gh. Gîmă), care nu s-a armonizat cu restul personajelor. Tipurile de țărani care apar în figurație nu au fost redacte consecvent cu linia în care a fost conceput Ion. Unele din ele au avut o linie caricaturală ce ar fi trebuit evitată.

Ilie Rusu

TEATRUL DE PĂPUȘI DIN CLUJ

„HARAP ALB”, dramatizare de Nela Stroescu după basmul lui Ion Creangă, și „DE LA CLUJ LA POLUL SUD” de György Mehes

Din repertoriul foarte variat al Teatrului de păpuși din Cluj am văzut recent două spectacole. Este vorba de *Harap Alb*, dramatizare de Nela Stroescu, după cunoscutul basm al lui Ion Creangă, și *De la Cluj la Polul Sud*, o piesă a lui György Mehes. Diferite ca temă, mod de realizare și

expresie artistică, cele două spectacole sînt edificatoare în ceea ce privește activitatea actuală a teatrului.

Prelucrarea Nelei Stroescu rămîne fidelă basmului original, cu modificările impuse de transpunerea scenică. Reducția a fost făcută cu discernămint, iar dinamizarea acțiunii

s-a dovedit, de cele mai multe ori, binevenită. Povestea Crăişorului pornit, în lunga sa călătorie, să înfrunte piedici și primejdii, pedeapsa ce-l așteaptă pentru călcarea jurământului făcut tatălui său înainte de plecare, ajutorul pe care îl primește de la niște făpturi ciudate și, în sfârșit, triumful dreptății pasionează și astăzi, cu aceeași vigoare, pe micii spectatori. Calitățile acestui basm trebuie însă căutate, în primul rând, în pitorescul și frumusețea lexicului. Replica e directă, lipsită de falsă emfază, cu rezonanță caldă, patriarhală. Vorba de duh, proverbul se amestecă în frază, punctînd textul cu umor și înțelepciune. Sînt în acestea, mai degrabă, reminiscențe ale copilăriei lui Nică al lui Ștefan a Petrii — aspirant permanent la bucate copioase și autohtone, amator de șotii și glume — decît cuvintele pompoase ale împăraților și crailor.

Spectacolul clujean reușește să pună în lumină frumusețea basmului, păstrînd caracterul lui popular. Regizorul Vasile Dan are meritul de a fi înscris o grațioasă coregrafie într-un ritm antrenant și susținut. Cadrul plastic (scenografia Edit Botar) a fost simplu, de bun-gust, deși abuzul de alb, mai ales în primele tablouri, a deranjat prin suprapunerea formelor.

Dintre interpreți am reținut pe Horea Pop (Spînul), pentru varietatea mijloacelor de expresie și studiul amănunțit al rolului, pe Carmen Poiană și Melania Crețu (Chiriacută și Neghinuță), pentru compozițiile lor pline de vervă, și pe Elena Voicu (Bătrîna). Eftimiu Pandrea (Harap Alb) a mînuit păpușa cu virtuozitate și a mișcat-o frumos, dar vocea voalată a scăzut registrul în interpretarea vocală. S-au mai remarcat Smaranda Stratanov, Gabriela Delly și Fabiola Pop (grupul celor trei domnițe), precum și Emil Badea (Gerilă).

* * *

Piesa lui György Mehes este ceea ce se cheamă un basm modern. În

acțiune se amestecă, alături de copii din zilele noastre, oameni de zăpadă care vorbesc și suferă, iar alături de pilotul avionului sau căpitanul de vas — pești fantastici, într-un feeric decor submarin. Subiectul piesei *De la Cluj la Polul Sud* e simplu. Înduioșat de soarta Omului de zăpadă, pe care razele nemiloase ale soarelui de primăvară amenință să-l topească, Ōcsi se hotărăște să-l salveze. Închis într-un frigider „Fram“, Omul de zăpadă va călători pe bordul unui avion, la Polul Sud, găsînd acolo un climat mai favorabil existenței sale. Călătoria nu este lipsită de peripeții. Scurta escală în Africa Centrală ne aduce o imagine a exploatării coloniale, iar adîncul oceanului îl îmbie pe Ōcsi, ajuns la punctul terminus al călătoriei, să se transforme în scafandru.

Lăudabilă prin intenția de a prezenta spectatorilor-copii aspecte de viață pe meridiane diferite, de a le îmbogăți interesul pentru geografie și de a le stimula fantezia, piesa lui György Mehes nu reușește însă să ni se prezinte ca o lucrare încheată. Acțiunea e forțată, iar tablourile legate arbitrar. Oricare scenă ar lipsi în desfășurare, absența ei ar trece nesimțită. Tendința de senzațional e supărătoare, iar replica se rostogolește egal, fără vervă.

Spectacolul a dat ocazie mînuitorului D. Szabo Lajos să debuteze ca regizor. El a izbutit să realizeze o mișcare vie în scenă și să pună în valoare calitățile mînuitorilor, dar n-a reușit să rezolve slăbiciunile unui text anemic. Cadrul plastic (scenografia — Ballo Zoltan) a fost cînd prea încărcat (decorul continentului negru), cînd de un simplism neartistic (scena de pe vas).

Dincolo de ingratitudea textului, mînuitori ca Janos Peter (Omul de zăpadă), Dezso Benedek (Căpitanul vasului), Zsuzsa Laczka (Ōcsi) și Julia Sigmond (Ōcsi de zăpadă) și-au reafirmat talentul.

Mihai Crișan